

Prevençió i control del consum d'alcohol i substàncies en l'àmbit laboral

2 d'Abril de 2025

Sobre FGC

A FGC som molt més que una empresa ferroviària: som un operador de mobilitat sostenible.
Fa 40 anys que connectem el territori català gestionant serveis ferroviaris i serveis turístics i de muntanya i convertint-nos en un referent en l'àmbit

AUGMENT DEL NOMBRE DE PERSONES USUÀRIES DURANT EL 2023

- VIATGES A LES LÍNIES METROPOLITANES**
90,88 M
 15,01% ↑
- VISITANTS A TURISME**
1,74 M
 20,24% ↑
- VIATGES A LA LÍNIA LLEIDA-LA POBLA DE SEGUR**
372.230
 33,94% ↑

— Existent
 — Encàrrecs de la Generalitat

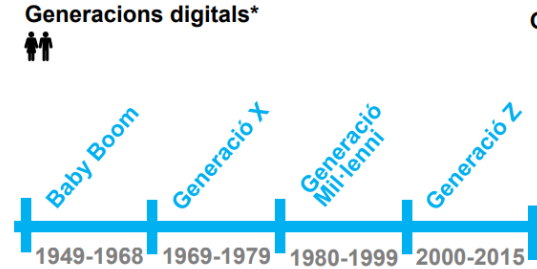

Sobre FGC

Persones Principal Actiu Empresa

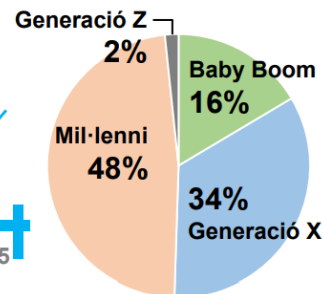
Generacions digitals*

354   732   1.028   36

Homes
258 (73%)   463 (63%)   708 (69%)   22 (61%)

Dones
96 (27%)   269 (37%)   320 (31%)   14 (39%)

Evolució mitjana d'edat   Anys antiguitat mitjana

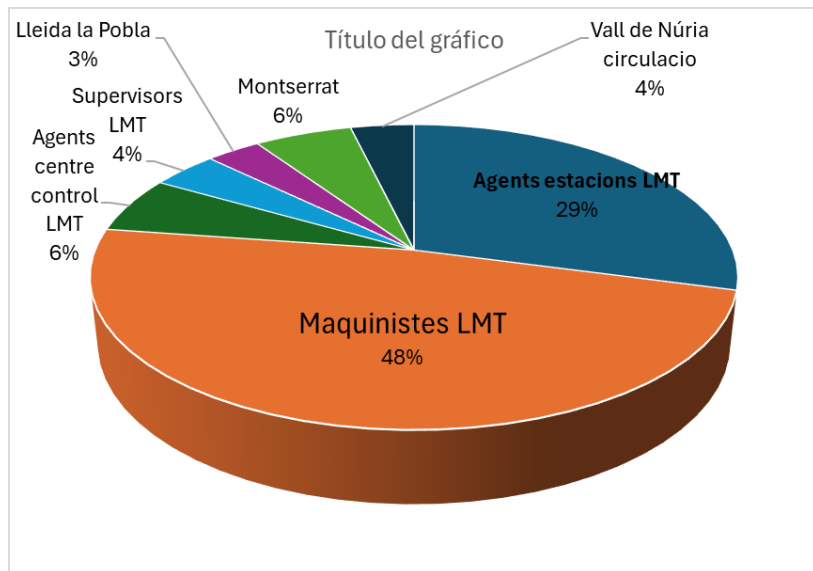
2018	43,94	16,56
2019	44,38	16,06
2020	44,58	15,74
2021	44,28	14,90
2022	44,38	14,38
2023	44,38	14,21

Dades memòria FGC 2023

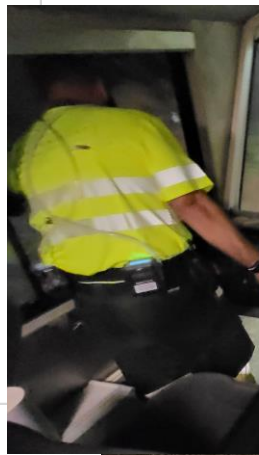
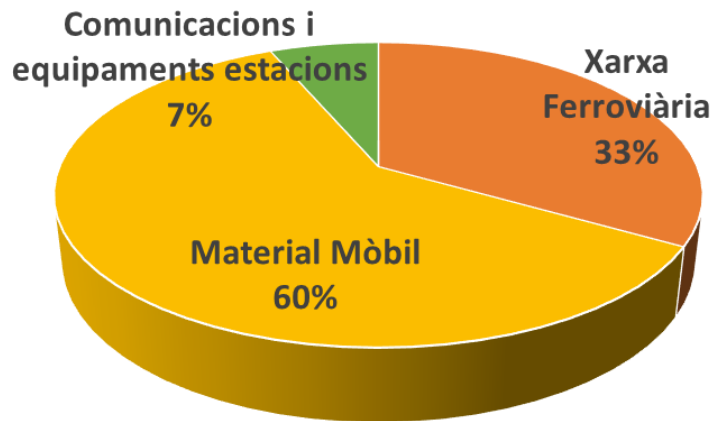
Llocs de treball FGC

Línies ferroviàries

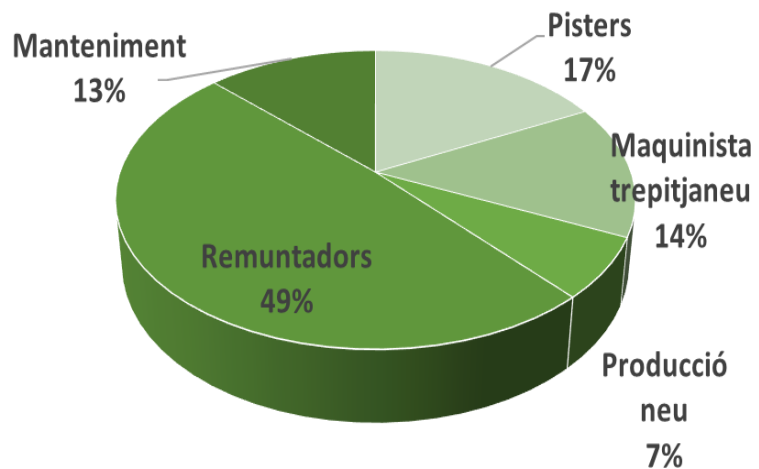
Llocs de treball FGC

Manteniment i infraestructura ferroviària

Llocs de treball FGC

Estacions esquí

Pla preventiu consum d'alcohol i drogues

Per què?

- FGC empresa responsable amb les persones
- Repercussions sobre la salut, laborals, social i familiars
- Empresa pública transport
- Llei 4/2006 Ferroviària de Catalunya

article 67.2: Es prohibeix el consum, abans de la jornada de treball o durant aquesta, de begudes alcohòliques que puguin produir nivells d'alcohol en sang superior a una taxa de 0,2 grams per litre o nivells d'alcohol en aire exspirat superiors a 0,10 mil·ligrams per litre. .... I l'art. 67.3: Es prohibeix el consum de tota substància que pugui pertorbar o disminuir les facultats psicofísiques o la capacitat de conducció durant la jornada de treball en el compliment de les funcions relacionades amb la circulació o, directament o indirectament, amb la seguretat del trànsit...

- Llei 31/95 de Prevenció Riscos Laborals

 FGC Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya	Àrea d'Organització i Persones	
	Codi	OIP-P-SSBL-011
	Revisió	08
<hr/>		
Títol del document	Pla d'acció i prevenció contra els riscos derivats del consum d'alcohol i drogues.	
<hr/>		
Actualitzat per:		
Clàssic	Cap de Salut, Seguretat i Benestar Laboral	
Nom	Marta Espinós	
Clàssic	Responsable de Salut Laboral	

**Compromesos
amb la seguretat**

Pla d'acció i prevenció contra els riscos derivats del consum d'alcohol i drogues

Pla preventiu consum d'alcohol i drogues

Objectius del Pla:

- Millorar la seguretat, salut i qualitat de vida
- Prevenir conductes de consum d'alcohol i drogues
- Garantir la seguretat en la circulació i transport de persones
- Prevenir accidents ferroviaris
- Prevenir accidents de treball
- Millorar la productivitat i qualitat del treball
- Reduir l'absentisme

Pla d'acció i prevenció contra els riscos derivats del consum d'alcohol i drogues

 FGC Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya	Àrea d'Organització i Persones	
	Codi	OIP-P-SSBL-011
	Revisió	08
<hr/>		
Títol del document	Pla d'acció i prevenció contra els riscos derivats del consum d'alcohol i drogues.	
<hr/>		
Actualitzat per:		
Clàssic	Cap de Salut, Seguretat i Benestar Laboral	
Nom	Marta Espinós	
Clàssic	Responsable de Salut Laboral	

Pla preventiu consum d'alcohol i drogues

Elements clau del Pla:

- Compromís de la Direcció
- Treball liderat pel Servei de Prevenció
- Participació estructura directiva
- Participació representants dels treballadors
- Col·laboració Departament Salut Subdirecció General de Drogodependències

Pla d'acció i prevenció contra els riscos derivats del consum d'alcohol i drogues

 FGC Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya	Àrea d'Organització i Persones	
	Codi	OIP-P-SSBL-011
	Revisió	08
<hr/>		
Títol del document	Pla d'acció i prevenció contra els riscos derivats del consum d'alcohol i drogues.	
<hr/>		
Actualitzat per:		
Clànic	Cap de Salut, Seguretat i Benestar Laboral	
Nom	Marta Espinós	
Clànic	Responsable de Salut Laboral	

Pla preventiu consum d'alcohol i drogues

Programes:

1. Programa de prevenció per dur a terme accions de formació, informació, reconeixements mèdics i controls
2. Programa d'assistència i reinserció laboral

 FGC Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya	Àrea d'Organització i Persones	
	Codi	OIP-P-SSBL-011
	Revisió	08
<hr/>		
Títol del document	Pla d'acció i prevenció contra els riscos derivats del consum d'alcohol i drogues.	
<hr/>		
Actualitzat per:		
Clàssic	Cap de Salut, Seguretat i Benestar Laboral	
Nom	Marta Espinós	
Clàssic	Responsable de Salut Laboral	

Pla d'acció i prevenció contra els riscos derivats del consum d'alcohol i drogues

Desenvolupament Programa preventiu consum d'alcohol i drogues

Mesures Ambientals:

- Eliminar la presència de begudes alcohòliques dins de l'empresa
- Prohibir el consum de begudes alcohòliques i drogues dins les instal·lacions de l'empresa en horari laboral

Qui consumeix a qui?

NO

et deixis consumir

L'alcohol i substàncies psicoactives o drogues, en introduir-se a l'organisme, arriben al cervell provocant canvis de conducta, d'estat d'ànim i de percepció, augmentant el risc de tenir accidents, d'interferir en el bon clima social, familiar, laboral i d'afectar el rendiment.

Si necessites ajuda, truca al Servei Mèdic d'FGC
93 366 30 61
Et garantim confidencialitat total.

Per garantir la salut i la seguretat laboral, a FGC realitzem controls rutinaris i aleatoris de consum d'alcohol i substàncies addictives.
(D'acord amb el Pla d'acció i prevenció contra els riscos derivats del consum d'alcohol i drogues)

 FGC
Ferrocarrils
de la Generalitat
de Catalunya

VIA SALUDABLE

Desenvolupament Programa preventiu consum d'alcohol i drogues

Substàncies prohibides i nivells permesos:

- **Drogues:**

- Opiacis
- Cocaïna
- Cànnabis
- Amfetamines/Metamfetamines

Comunicar al Servei Mèdic tractaments farmacològics pautats que puguin perturbar o disminuir les facultats psicofísiques

- **Alcohol:**

Nivell màxim permès d'alcohol en aire expirat: **0,10mg/dl**

Desenvolupament Programa preventiu consum d'alcohol i drogues

Àbast llocs treball per controls alcohol i drogues:

- A. Llocs de treball de **relació directa** amb la **conducció** de trens, o amb la **seguretat de la circulació**.

- B. Llocs de treball que tinguin una **relació indirecta** amb la conducció o amb la seguretat de la circulació de trens.

- C. Llocs de treball que, tot i no tenir relació amb la conducció de trens, sí que tenen una **relació directa respecte del transport /circulació massiva de persones o la seva seguretat**

Persones FGC i d'empreses externes

Desenvolupament Programa preventiu consum d'alcohol i drogues

Mesures organitzatives: Informació i Formació

- Direcció responsables i comandaments
- Personal sanitari
- Delegats de Prevenció
- Personal nova incorporació i periòdicament en els PEP
- Campanya comunicació del Pla

Pla d'acció i prevenció contra els riscos derivats del consum d'alcohol i drogues

Codi: OIP-P-SSBL-011
Revisió: 08

6. ACCIONS DUTES A TERME DES DE L'INICI DEL PLA (2005)

Presentació al Comitè de Seguretat i Salut.....	28/09/05
Informació i aprovació pel CAS	04/10/05
Informació a la Representació dels Treballadors (Delegats de Prevenció).....	07/10/05
Presentació campanya de comunicació	17/10/05
Inici campanya informativa (pòster, enganxines, etc.).....	24/10/05
Escrit amb la Polítca sobre alcohol i drogues als treballadors.....	24/10/05
Article Express.....	Novembre
Article revista VIA	Novembre
Formació i informació als Delegats de Prevenció.....	07/10/05
Formació i informació a la línia de comandament	28/10/05
Inici control alcohol en incidents/accidents o sospita de consum	01/11/05
Acció de recordatori al personal	15/11/05
Inici control alcohol preventivament (aleatori)	01/12/05
Inici control drogues en orina en incidents/accidents o sospita de consum.....	01/01/06
Inici control drogues en orina preventivament (aleatori).....	01/02/06
Avaluació dels resultats de l'aplicació del Pla d'Acció	01/03/05
Actualització 3ª. Informació a la Representació dels Treballadors	16/11/07
Actualització 3ª Presentació al Comitè de Seguretat i Salut.....	21/11/07
Actualització 3ª.Aprovació pel Comitè Executiu	20/12/07

notícies

Dedicació d'un...
El dia 28 de setembre...
El dia 28 de setembre...
El dia 28 de setembre...

Comunicació...
El dia 28 de setembre...
El dia 28 de setembre...
El dia 28 de setembre...

Informació

Qui consumeix a Qui?

Actualització del Pla d'acció i prevenció contra els riscos derivats del consum d'alcohol i drogues

Tràctiu d'actualitzar el Pla d'acció i prevenció contra els riscos derivats del consum d'alcohol i drogues. Aquesta actualització inclou modificacions com ara la creació dels llocs de treball en els que aplica, la unificació de l'acta de presa de mostra en un únic full. Entre

Desenvolupament Programa preventiu consum d'alcohol i drogues

Mesures de vigilància: Controls alcohol i drogues

1. Obligatori en jornada de treball COMANDAMENTS

- Aleatoris en horari de treball
- Per incident de seguretat ferroviària o accident de treball greu
- Per sospita
- Succesius

2. Controls mèdics SANITARIS

- Exàmens salut periòdics obligatoris
- Seguiment mèdic (Programa assistencial)

CONFIDENCIAL

Desenvolupament Programa preventiu consum d'alcohol i drogues

Controls alcohol

- $\leq 0,10$ mg/l NEGATIU
  - $> 0,10$ mg/dl
- ↓
- segon test als 15 min
Mitjana 2 resultats:
- $\leq 0,10$ mg/l NEGATIU
  - $> 0,10$ mg/dl **POSITIU**

ACTA DE PRESA DE MOSTRA D'ALCOHOL EN AIRE EXPIRAT I/O DROGUES EN SALIVA

A [ ] - [ ] el dia [ ] de [ ] de [ ]
hora [ ]

Es procedeix per part del comandament Sra./Sr. [ ]
a la realització de la/es prova/es de:

☐ Alcohol en aire expirat	☐ Determinació drogues en saliva
Model alcoholimetre: [ ]	Model aparell drogues: [ ]
Especificar en cas d'altres: [ ]	Especificar en cas d'altres: [ ]
Data calibració: [ ]	Data calibració: [ ]
Tipus de Control [ ]	Tipus de Control [ ]

A la persona treballadora:
Sra./Sr. [ ]
DNI: [ ]
Núm. Nòmina: [ ]
Lloc de treball: [ ]
Medicació que hagi pres: [ ]

RESULTATS ALCOHOL		RESULTATS DROGUES	
Alcoholèmia: [ ] mg/l			POSITIU NEGATIU
15 minuts: [ ] mg/l		COC (Cocaïna)	☐ ☐
Mitja dels dos resultats anteriors: 0 [ ] mg/l		OPI (Opicis)	☐ ☐
Resultats de la prova d'alcoholemia:		MAMP (Metaamfetamines)	☐ ☐
☐ POSITIVA ($> 0,10$ mg/l)		THC (Cannabis)	☐ ☐
☐ NEGATIVA ($\leq 0,10$ mg/l)		AMP (Amfetamines)	☐ ☐
		Drogues de disseny o altres (especificar)	[ ]

En cas de resultats positius aquesta acta serà lliurada a l'Àrea de Normes i processos jurídics laborals així com el resultat del corresponent anàlisi confirmatori.

El/La treballador/a	Comandament / Personal sanitari	Testimoni
Nom i Cognoms: [ ] DNI: [ ]	Nom i cognoms: [ ] DNI: [ ]	Nom i cognoms: [ ] DNI: [ ]

Desenvolupament Programa preventiu consum d'alcohol i drogues

Controls DROGUES saliva (test ràpid)

<https://www.toxicology.abbott/es/es/screening-devices/sotoxa-mobile-test-system.html>

ACTA DE PRESA DE MOSTRA D'ALCOHOL EN AIRE EXPIRAT I/O DROGUES EN SALIVA

A _____, el dia ____ de ____ de ____
 hora _____

Es procedeix per part del comandament Sra./Sr. _____ a la realització de la/es prova/es de:

Alcohol en aire expirat   Determinació drogues en saliva

Model alcoholímetre: _____   Model aparell drogues: _____
 Especificar en cas d'altres: _____   Especificar en cas d'altres: _____
 Data calibració: _____   Data calibració: _____
 Tipus de Control: _____   Tipus de Control: _____

A la persona treballadora:
 Sra./Sr. _____
 DNI: _____
 Núm. Nòmina: _____
 Lloc de treball: _____
 Medicació que hagi pres: _____

RESULTATS ALCOHOL		RESULTATS DROGUES	
Alcoholèmia: _____ mg/l		COC (Cocaïna)	☐ POSITIU ☐ NEGATIU
15 minuts: _____ mg/l		OPI (Opiacis)	☐ ☐
Mitja dels dos resultats anteriors: 0 _____ mg/l		MAMP (Metaamfetamines)	☐ ☐
Resultats de la prova d'alcoholemia:		THC (Cannabis)	☐ ☐
☐ POSITIVA (> 0,10 mg/l)		AMP (Amfetamines)	☐ ☐
☐ NEGATIVA (≤ 0,10 mg/l)		Drogues de disseny o altres (especificar)	☐ ☐
		_____	

En cas de resultats positius/aquesta acta serà lliurada a l'Àrea de Normes i processos jurídics laborals així com el resultat del corresponent anàlisi confirmatori.

El/La treballador/a	Comandament / Personal sanitari	Testimoni
Nom i Cognoms: _____ DNI: _____	Nom i cognoms: _____ DNI: _____	Nom i cognoms: _____ DNI: _____

Desenvolupament Programa preventiu consum d'alcohol i drogues

Controls DROGUES saliva (test ràpid)

Resultat positiu ➡ Anàlisi confirmació laboratori

cerba T. 937 272 233 info@cerba.com **FGC** Ferrocarrils de Catalunya

PETICIÓ ANALÍTICA Data: 22/8/2022

FERROCARRILS DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA
ORIGEN: 8348 ENTITAT: 8348

Centre de treball/empresa
 F001 - Unió metropolitana
 F002 - Ho Alousterat
 F003 - Vila de la Pobla de Segur
 F004 - La Móra
 F005 - Vall de Núria
 F006 - El Puig-Poma
 F007 - Vall de Cardener
 F008 - Riudor

A complimentar amb les dades de la persona a qui se li pren la mostra de saliva

ETIQUETA LABORATORI

COGNOMS: **Molina Molina**

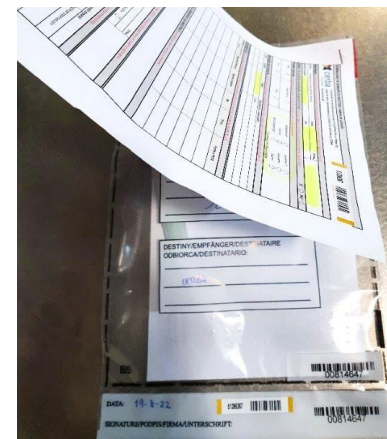
NOM: **Mario**

DATA NEIXAMENT: **01/01/1980**

DNI: **12345678-X** SEXE: Home Dona

Indicar la substància(s) que s'ha donat positiu en el test de saliva marcant la casella corresponent amb una "X" per fer l'anàlisi confirmatori al laboratori:

Substància detectada:
☒ THC (Cannabis)
☐ COE (Cocaïna)
☐ OPI (Opis) (opi)
☐ XTC (Metamfetamina)
☐ AMP (Amfetamina)

Només es considerarà positiu amb resultat quantitatiu del Laboratori (<10 dies)

Desenvolupament Programa preventiu consum d'alcohol i drogues

Actuacions front resultats positius controls obligatoris:

1. Comandament relleva persona treballadora
2. Notifica resultat a RRLL i Servei mèdic
3. Entrevista personal al Servei mèdic
  - Avaluació del cas
  - Valoració aptitud segons el lloc de treball
  - Oferta tractament i rehabilitació en cas necessari
  - Canvi temporal lloc de treball o notificació d'IT

Desenvolupament Programa preventiu consum d'alcohol i drogues

Controls successius

1. Servei mèdic:
  1. Persones en IT
  2. Seguiments trastorns dependència
  3. Seguiments deteccions positius en vigilància de la salut

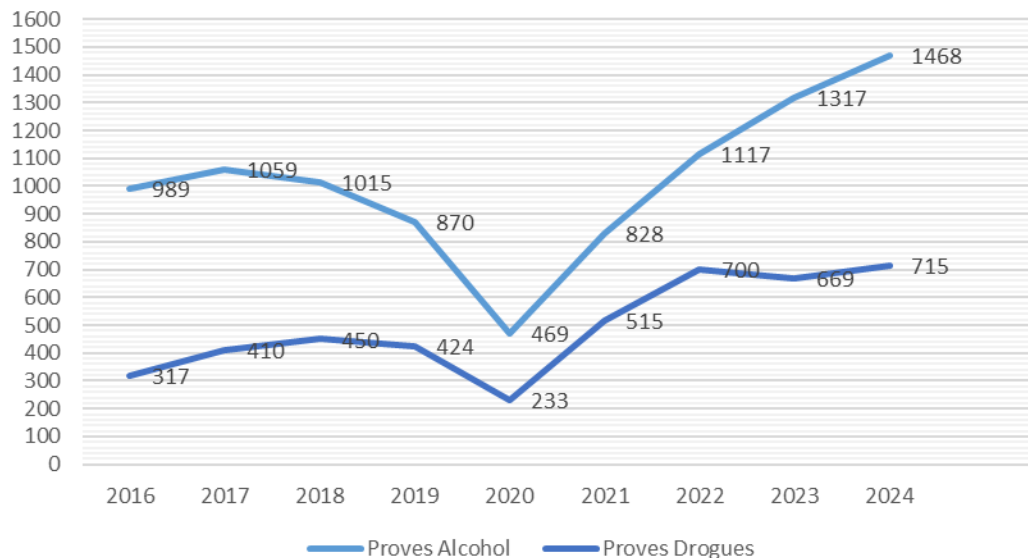
2. Comandaments:

Controls successius després de resultat positiu mesura vigilància

- El primer mes, mínim un control setmanal.
- El segon mes, mínim un control cada 15 dies.
- Els següents 6 mesos, mínim un control mensual.
- Els següents 12 mesos mínim un control bimensual.
- > 20 mesos, 2 controls anuals.

Resultats del Programa preventiu consum d'alcohol i drogues

Controls alcohol i drogues grup FGC

Controls comandaments

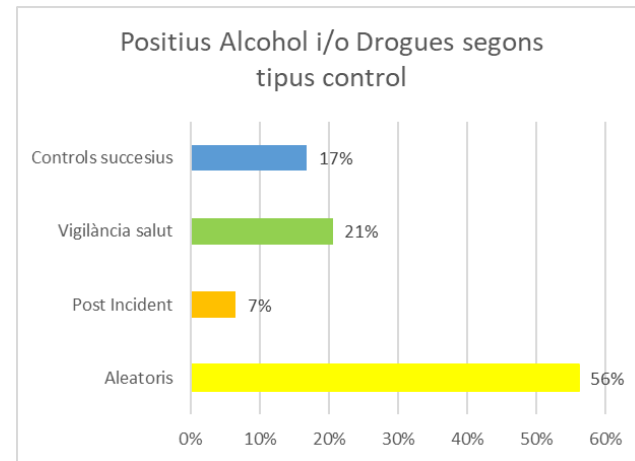
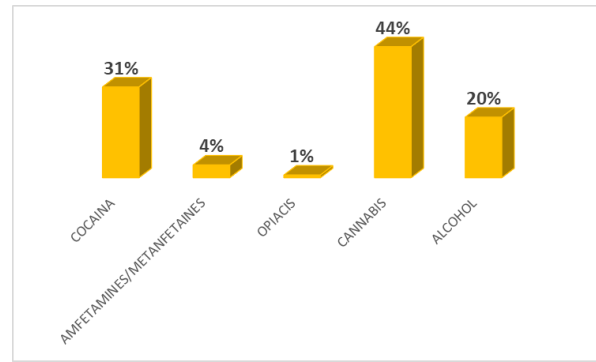
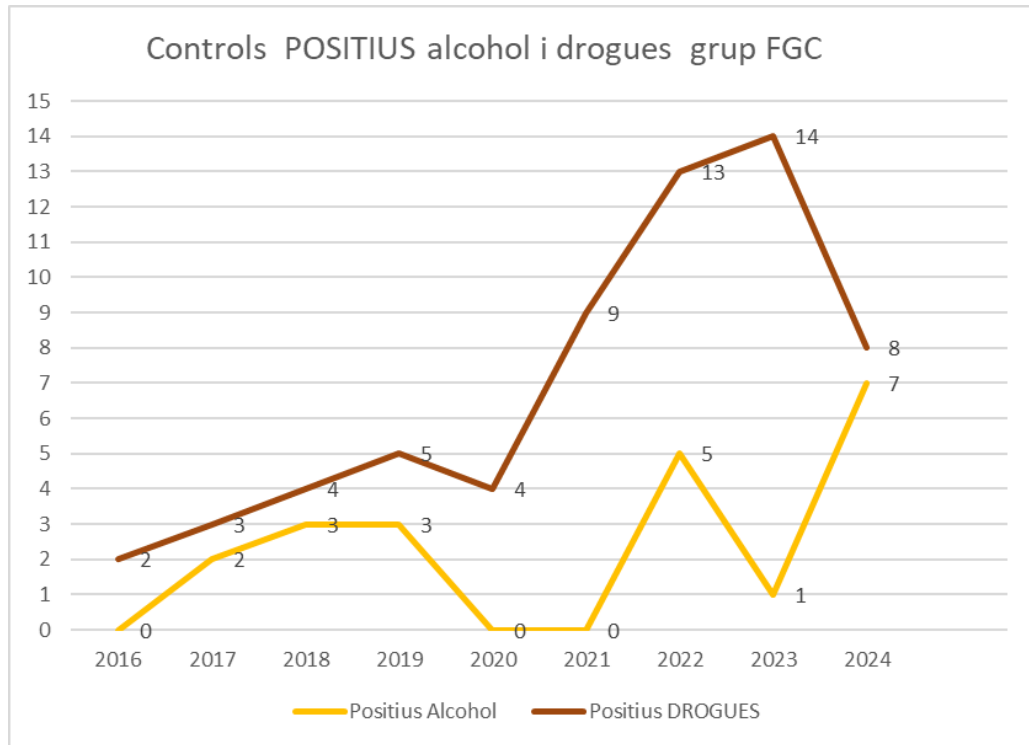
9.132 controls alcoholèmia

4.433 controls drogues en saliva

Controls Servei Mèdic

3.075 Controls drogues en orina

Resultats del Programa preventiu consum d'alcohol i drogues

Conclusions Programa preventiu consum d'alcohol i drogues

- Les intervencions preventives sobre el consum d'alcohol i drogues en l'àmbit laboral contribueixen a sensibilitzar i impedir que es treballi sota els efectes de l'alcohol i les drogues
- L'èxit d'implementació del Pla ha estat pel compromís de la direcció, la implicació de l'estructura directiva i de comandament.
- La formació i informació a les persones treballadores ha estat clau per donar a conèixer el Pla abans d'iniciar les mesures de vigilància
- El Pla contribueix a detectar consums de risc i fer intervenció precoç i tractar a persones amb trastorn de dependència
- És una eina per contribuir a la seguretat i salut de les persones treballadores així com per a la seguretat en la circulació i transport
- Cal mantenir les campanyes d'informació fent èmfasi en el Programa d'assistència i retorn al treball

FGC tenim cura de les persones

La nova Direcció d'Organització i Persones (OP)

Principis

La Direcció d'Organització i Persones orienta la seva activitat en base als deu principis següents:

 Respecte
Fomentem el respecte
Veïllant per un tracte respectuós per a totes les persones, independentment de la seva condició i de la seva posició dins l'organització.

 Cura
Tenim cura de les persones
Garantint la seva seguretat i salut, acompanyant-les en cada etapa professional des de la seva arribada fins a la seva desvinculació.

 Comunicació
Assegurem la comunicació i la participació
Informant, escoltant, generant espais de diàleg i fomentant la participació de tothom.

 Col·laboració
Impulsem la col·laboració
Generant espais de treball basats en la confiança, el respecte i la transparència per assolir objectius comuns.

 Lideratge
Acompanyem les persones que lideren en la gestió de persones
Ajudant-les a fer créixer els seus equips i orientant-los als objectius comuns.

 Reconeixement
Fomentem el reconeixement
Encoratjant que sigui una pràctica habitual a l'organització.

 Feminisme
Promovem la igualtat entre homes i dones
Promovent una empresa feminista per avançar en la igualtat efectiva.

 Equitat
Vetlem per una compensació equitativa
Respectant l'equitat interna i considerant l'entorn per seguir sent una empresa competitiva.

 Inclusió
Promovem la cultura inclusiva
Integrant persones diverses, respectant les seves diferències i garantint un tracte igualitari a totes elles.

 Oportunitats
Contribuim a generar oportunitats personals i professionals
Avançant en la generació d'espais d'aprenentatge i el creixement dins de l'organització, fidelitzant el talent.

Cura

Tenim cura de les persones

Garantint la seva seguretat i salut, acompanyant-les en cada etapa professional des de la seva arribada fins a la seva desvinculació.

Compromesos amb la seguretat

Gràcies per la vostra atenció!

